

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Krzysztof Ciemnoczołowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Korzeb

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G. delegowanej do Prokuratury Regionalnej w G. B. D.,

po rozpoznaniu w sprawie skazanego **T. K.**

zażaleń obrońców skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 20 listopada 2018 r.

w przedmiocie umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec T. K. co do kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach IV K 124/13 i IV K 25/15 na podstawie art. 572 k.p.k. w zw. z art. 607j § 1 i 2 k.p.k., a co do kar orzeczonych siedmioma innymi wyrokami na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Umarzając postępowanie Sąd Okręgowy stanął na stanowisku zgodnym z poglądem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w postanowieniach zapadłych w sprawach II AKz 885/14 i II AKz 334/15. Zgodnie z tym poglądem:

1. przeszkodami w wydaniu wyroku łącznego w sytuacji, gdy kara łączna miałaby obejmować kary pozbawienia wolności podlegające przekazaniu kary nie są:

- zasada specjalności wyrażona art. 607 e § 1 k.p.k.,
- charakter postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, gdyż nie jest ono postępowaniem wykonawczym, a tym samym nie ma tu zastosowania zasada z art. 607j k.p.k.,
- prowadzenie jednego postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego zamiast odrębnych postępowań co do poszczególnych przestępstw podlegających przekazaniu.

2. przeszkodą (jedyną) w wydaniu wyroku łącznego w takim układzie (tj. obejmującego kary podlegające przekazaniu) jest sytuacja, gdy którykolwiek z wyroków skazujących za czyn stanowiący podstawę przekazania został w trybie art. 607j § 2 k.p.k. przekazany do właściwego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w celu wykonania orzeczonej kary, gdyż wiąże się to bezpośrednio z zasadą wzajemnego uznawania orzeczeń karnych, której sprecyzowanie stanowią m.in. przepisy decyzji ramowej 2008/909/WSiSW; jeżeli organ państwa wykonania nakazu przejął do wykonania konkretne orzeczenia i dokonał, chociażby częściowej, adaptacji wyroków przejętych do wykonania do własnego porządku prawnego, to zachodzi faktyczna przeszkoda do orzeczenia kary łącznej przez sąd polski; stanowiłaby ona także, niedopuszczalną w myśl przepisów decyzji ramowej 2008/909/WSiSW, ingerencję w sferę wykonawstwa kar przejętych przez państwo wykonania nakazu;

We wniesionych na postanowienie Sądu Okręgowego zażaleniach obrońcy skazanego zarzucili obrazę prawa materialnego w postaci przepisów art. 85 k.k. w zw. z art. 569 k.p.k. i art. 607 j § 2 k.p.k., a także obrazę przepisów postępowania karnego, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia zasługiwały na uwzględnienie, a tym samym zaskarżone nimi postanowienie należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Streszczone na wstępie niniejszego uzasadnienia stanowisko, które legło u podstaw orzeczeń w sprawach II AKz 885/14 i II AKz 334/15, zachowuje pełną aktualność, ale w ocenie Sądu obecnie rozpoznającego sprawę, obowiązujące przepisy prawa europejskiego dają możliwość usunięcia przeszkody, o której mowa była wyżej w punkcie 2, a za podjęciem tego rodzaju próby przemawia uzasadniony interes skazanego, który nie powinien być pozbawiony możliwości uzyskania kary łącznej tylko dlatego, że poszczególne kary jednostkowe orzekano wobec niego w odrębnych postępowaniach.

W rozpoznawanej sprawie doszło do przekazania wyroków zapadłych wobec T. K. w trybie art. 607j § 2 k.p.k. do właściwego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w celu wykonania orzeczonych kar pozbawienia wolności. Pomimo przyjęcia tych wyroków do wykonania przez Republikę Federalną Niemiec, stwierdzenie niedopuszczalności wydania wyroku łącznego może (a w ocenie Sądu w tym składzie nawet powinno) zostać poprzedzone wykonaniem dodatkowych czynności, wynikających z zastosowania właściwych przepisów prawa europejskiego, przewidzianych treścią Decyzja Ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności - w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (dalej: Decyzja Ramowa).

W rozpoznawanej sprawie znaczenie mają następujące zapisy Decyzji Ramowej:

- pkt 6 preambuły: Niniejsza decyzja ramowa powinna być wprowadzana w życie i stosowana w sposób pozwalający na przestrzeganie zasad równości, sprawiedliwości i zasadności.
- art. 4 ust. 2 o treści: Przekazanie wyroku i zaświadczenia może nastąpić, jeżeli właściwy organ państwa wydającego - w odpowiednich przypadkach po konsultacjach między właściwymi organami państwa wydającego i państwa wykonującego - uzyskał pewność, że wykonanie kary przez państwo wykonujące będzie miało na celu ułatwienie resocjalizacji osoby skazanej,
- art. 4 ust. 3 o treści: Przed przekazaniem wyroku i zaświadczenia właściwy organ państwa wydającego może za pomocą wszelkich odpowiednich środków przeprowadzić konsultacje z właściwym organem państwa wykonującego. Konsultacje są obowiązkowe w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lit. c). W tych przypadkach właściwy organ państwa wykonującego niezwłocznie informuje państwo wydające czy wyraża zgodę na przekazanie wyroku,
- art. 4 ust. 5 o treści: Państwo wykonujące może z własnej inicjatywy wystąpić z wnioskiem do państwa wydającego o przekazanie wyroku wraz z zaświadczeniem. Również osoba skazana może wystąpić z wnioskiem do właściwych organów państwa wydającego lub państwa wykonującego o wszczęcie procedury przekazania wyroku i zaświadczenia na podstawie niniejszej decyzji ramowej. Wnioski złożone zgodnie z niniejszym ustępem nie skutkują obowiązkiem przekazania wyroku wraz z zaświadczeniem przez państwo wydające,
- art. 19 ust. 1 o treści: Państwo wydające oraz państwo wykonujące mogą postanowić o amnestii lub zastosować ułaskawienie,
- art. 19 ust. 2 o treści: Jedynie państwo wydające może rozstrzygać wnioski o rewizję wyroku nakładającego karę, która ma być wykonana zgodnie z niniejszą decyzją ramową.

- art. 20 ust. 1 o treści: Właściwy organ państwa wydającego niezwłocznie informuje właściwy organ państwa wykonującego o wszelkich decyzjach lub środkach, w wyniku których kara przestaje być wykonalna ze skutkiem natychmiastowym lub po upływie określonego czasu.

- art. 20 ust. 2 o treści: Właściwy organ państwa wykonującego zaprzestaje wykonywania kary bezpośrednio po uzyskaniu od właściwego organu państwa wydającego informacji o decyzji lub środku, o których mowa w ust. 1.

Lektura przytoczonych wyżej przepisów prowadzi do wniosku, że nie zachodzi wyłączenie wyroku łącznego z zakresu możliwych do wydania orzeczeń, których przekazanie reguluje Decyzja Ramowa, której przepisy przewidują przeprowadzenie konsultacji (art. 4 ust. 3 i 4), dopuszczają modyfikacje orzeczenia po stronie państwa wydającego (art. 19) oraz regulują procedury z taką zmianą związane (art. 20).

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny wyraża zapatrywanie, iż wniosek T. K. o wydanie wyroku łącznego należy traktować szerzej, tj. również jako wniosek o wszczęcie procedury przekazania wyroku i zaświadczenia na podstawie art. 4 ust. 5 Decyzji Ramowej. W tej sytuacji zachodzi konieczność przeprowadzenia konsultacji (art. 4 Decyzji Ramowej) celem uzyskania stanowiska państwa wykonującego w kwestii, czy państwo to wyraża zgodę na wykonanie wyroku łącznego w przypadku jego wydania (art. 4 ust. 2 Decyzji Ramowej).

Sąd Apelacyjny akcentuje, że wyżej wskazane, szersze potraktowanie wniosku T. K., tj. również jako wniosku o przyszłe przekazanie wyroku łącznego do wykonania przez Republikę Federalną Niemiec, jest uzasadnione wykładnią celowościową przywoływanych wyżej przepisów, skoro Decyzja Ramowa odwołuje się do przestrzegania zasad równości, sprawiedliwości i zasadności (pkt 6 preambuły), a jej kolejne przepisy (art. 19 i 20) co do zasady dopuszczają modyfikacje orzeczenia po stronie państwa wydającego. Powołane wyżej zasady równości, sprawiedliwości i zasadności przemawiają przy tym za podjęciem próby wyjednania zgody państwa wykonującego na przyjęcie do wykonania ewentualnej przyszłej kary łącznej, gdyż w rozpoznawanej sprawie wykonanie tej kary przez państwo wykonujące kary jednostkowe może ułatwić resocjalizację osoby skazanej (art. 4 ust. 3 Decyzji Ramowej), co koresponduje z dyrektywą art. 85 a k.k.

Wsparciem dla powyższego toku rozumowania jest ustalona w toku postępowania okoliczność, iż w sprawie o sygnaturze IV K 76/16 Sądu Okręgowego w Gdańsku doszło do wydania wyroku łącznego, obejmującego kary, których wykonanie przekazano do wykonania Republice Federalnej Niemiec. W sprawie tej z wnioskiem o wydanie wyroku łącznego wystąpił organ państwa wykonującego karę, co przewiduje art. 4 ust. 5 Decyzji Ramowej, a więc ten sam przepis, który dopuszcza w tym zakresie możliwość inicjatywy osoby skazanej. W efekcie, przy uznaniu, że wniosek T. K. jest równocześnie wnioskiem o przekazanie przyszłej kary łącznej do wykonania przez Republikę Federalną Niemiec (w razie wątpliwości można zobowiązać skazanego lub jego obrońcę do sprecyzowania wniosku), art. 4 ust. 5 Decyzji Ramowej winien stanowić podstawę do rozpoczęcia konsultacji, o których była mowa wcześniej.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy winien ustalić, czy wniosek, który zainicjował postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec T. K., jest równocześnie wnioskiem osoby skazanej o jakim mowa w art. 5 ust. 4 Decyzji Ramowej. W przypadku potwierdzenia takiego charakteru wniosku, należy

przeprowadzić konsultacje, o których mowa w powoływanych wyżej przepisach, a następnie, w zależności od ich wyniku, podjąć decyzję w przedmiocie sposobu rozpoznania wniosku skazanego T. K..

Sąd Apelacyjny sygnalizuje ponadto, że w przypadku rozważania możliwości połączenia kar za czyny, których przekazanie nie dotyczyło, należy pamiętać, że uchylenie przeszkody do wydania wyroku obejmującego kary pozbawienia wolności za te czyny może nastąpić przez wyrażenie przez skazanego zgody na wykonanie tych kar i zrzeczenie się korzystania z zasady specjalności po przekazaniu, przy czym zrzeczenie to winno nastąpić w sposób jednoznaczny, dobrowolny, ze świadomością konsekwencji, a także poprzedzać wydanie wyroku łącznego.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.